

Sajtóközlemény

Kiadja a Magyar Természetvédők Szövetsége
Budapest, 2009. április 15.

A Magyar Természetvédők Szövetsége és 8 regionális környezetvédő szervezet 2009. április 15-én elindította legújabb éghajlatvédelmi kampányát, amely 2010-re szorgalmazza egy hatékony és radikális klímatorvény megszületését.

Magyarország az éghajlatváltozás káros hatásainak erősen kitett térségben fekszik. A kockázatok csökkentése érdekében mielőbb környezetbarát életmódra kell váltanunk és a gazdaságnak is ilyen irányba kell átalakulnia. A Magyar Természetvédők Szövetsége aggodalommal figyeli a Magyarországon és a világban lezajló válsághelyzeteket és az azokra adott globális vagy nemzeti válaszokat. A Szövetség hiányolja a problémák eddigiektől merőben eltérő szemléletű megközelítését, annak a felismerését, hogy a környezet és a társadalom helyzetét nem lehet egymástól elválasztani és az e téren adódó problémákat külön kezelni.

A Magyar Természetvédők Szövetsége javaslata, hogy az Országgyűlés 2010-re fogadjon el egy klímatorvényt, amely kikényszeríti és ösztönzi a takarékosági és megújuló energia beruházásokat, és ezáltal megoldást kínál az éghajlatvédelmére és a gazdasági válságban súlyosbodó energiaproblémák megoldására. A Szövetség szerint a megvalósuláshoz olyan gazdasági-jogi keretrendszer szükséges, amely segíti a változtatást.

A most induló kampánysorozattal, ill. ezen keresztül a társadalom mozgósításával a Magyar Természetvédők Szövetségének célja: a klímatorvény foglalja magában, hogy hazánkban éves ütemezés szerint kell csökkenteni a fosszilis tüzelőanyagok felhasználását, 2012-től évi átlag 1%-kal.

„Arra kérjük a környezettudatos lakosokat, hogy elektronikus levélben vagy más módon keressék meg az országgyűlési képviselőiket és kérjék őket a klímatorvény támogatására. A választópolgárok online aláírásukkal a www.klimatorveny.hu honlapon is támogathatják a kampányt.” - mondta Botár Alexa, a Magyar Természetvédők Szövetségének kampánykoordinátora.

A kezdeményezést jelenleg országosan 19 országgyűlési képviselő támogatja. A természetvédők abban bíznak, hogy a most kezdődő nagyszabású társadalmi kampánnyal a képviselők többségét meg tudják győzni a klímatorvény fontosságáról.

A kezdeményezés társadalmi támogatottságát jelzi, hogy a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács januárban kiadott állásfoglalásában sürgeti egy éghajlatvédelmi kerettörvény elfogadását és egy munkacsoportot is alakított a törvény előkészítésére, amelyet Farkas István, a Magyar Természetvédők Szövetségének ügyvezetője vezet.

Az április 15-i Ferenciek terén tartott nyitórendezvényen Szabó Imre környezetvédelmi miniszter és Nagy Andor (KDNP-Fidesz) a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács társelnöke a támogatásáról biztosította a természetvédőket. A rendezvényen részt vett Greg Dorey magyarországi brit nagykövet (az Egyesült Királyság elsőként fogadott el klímatorvényt), aki szintén támogatja a klímatorvény megszületését.

„A brit klímatorvény fontos eleme, hogy tervezési biztonságot teremt a vállalkozásoknak és a lakosságnak, amely elengedhetetlen az új, klímabarát és energia-hatékony technológiákba való befektetések ösztönzéséhez. A törvény átlátható és rendszeres elszámoltatást biztosít a kormánynak a parlament felé: éves beszámolók készülnek a célok teljesítéséről és legalább öt évente egyszer előrejelzés készül a klímaváltozás várható hatásairól és a javasolt intézkedésekről.” – hívta fel a figyelmet a brit törvény jelentőségére a nagykövet.

Az utcai rendezvényen a járókelők kipróbálhatták a különböző éghajlatvédelmi játékokat és támogatásuk jelzésképp aláírhatták az ország legnagyobb utcai képeslapját.

További információ:

Botár Alexa, éghajlati programvezető, MTVSZ, tel.: 20/931 5043

Dóra Szilvia, kommunikációs vezető, MTVSZ, tel.: 20/9 454 808

www.klimatorveny.hu

A melléklet tartalma:

A szabályozás céljai

A javasolt eszközrendszer pillérei

Várt eredmények

Hogyan segít a Magyar Természetvédők Szövetsége által javasolt klímatorvény a hazai gazdasági-energiaügyi problémán?

Az elmúlt alig két évben a világ új válságokkal ismerkedett meg. A már egy ideje megkérdőjelezhetetlen éghajlatváltozás fenyegetése mellett átmeneti élelmiszer- és energiaár krízis rázta meg a világ társadalmait, majd megismerkedtünk a pénzügyi válsággal, amelynek következményeként gazdasági visszaesés következett. Aggodalommal figyeljük a közelmúlt eseményeit, és az azokra adott globális vagy nemzeti válaszokat. Hiányoljuk a problémák eddigiektől merőben eltérő szemléletű megközelítését, annak a felismerését, hogy a környezet és a társadalom helyzetét nem lehet egymástól elválasztani, és az e téren adódó problémákat külön kezelni.

Magyarország, de a teljes Európai Unió is rendkívüli mértékben kiszolgáltatott a külföldi energiahordozó készleteknek. Hazánk függősége földgázból 82%, kőolajból 86%, szénből 40%. A hazai földgáz készletek elvileg 9 évre tudnák fedezni a jelenlegi szükségleteket, viszont nem lehet őket ilyen rövid idő alatt kitermelni, illetve ha lehetne, akkor 9 év múlva kerülnénk olyan helyzetbe, mint ahol most vagyunk.

A klímaváltozás ma már nem tudományos kérdés, hanem tény. Az ebből fakadó problémák pedig egyre nagyobbakká válnak hazánkban is.

Az energiahordozók terén levő nagy kiszolgáltatottságunkra két módon válaszolhatunk:

1. Folytatjuk a mostani logikát. Részt veszünk a nemzetközi folyamatokban és próbálunk stratégiai tározót fejleszteni, tovább hagyjuk, hogy a magyar gazdaság korlátlanul növelje energiatartósságát. Ez az út egyre veszélyesebb, mert a világgazdaság egyre ingatagabb. Valamint ez az út is pénzbe kerül; egyre többbe. Nagyon nagy annak a kockázata, hogy rajtunk kívülálló tényezők miatt tartósan energiahordozó nélkül maradunk. Így nemcsak feléljük fejlesztési forrásainkat, de energia nélkül is maradhatunk. A környezeti és szociális problémák területén sem történik előrelépés, és a társadalmi feszültségek tovább nőnek.

2. Megvizsgáljuk, hogy a gazdaság, a lakosság és a közszolgáltatások milyen más rendszerben képzelhetőek el. Olyan rendszert kell felépíteni, aminek működése ugyanúgy biztosítja a társadalmi jólétet, de jóval kisebb energiatartósságot igényel. Egy ilyen gazdaságra való átállás ráadásul több előnnyel is járhat. A fogyasztási szintünk csökkentése beruházás- és technológiafejlesztés igényes folyamat. Az ezekre költött forintok viszont kamatostól megtérülnek. Egy energiából önellátásra berendezkedett ország képes az állampolgárai számára a megfelelő ellátásbiztonságot garantálni. Egy energiával takarékosan bánó gazdaság pedig a nemzetközi porondon is versenyképesebb lesz, ami további előny a gyengélkedő gazdaságunk számára. Ehhez viszont át kell alakítani a termelés és a szolgáltatások rendszerét, amit hatékony gazdasági szabályzókkal lehet végrehajtani.

Gondolkodásunk kiinduló pontja, hogy azért pazarolunk el túl sok természeti erőforrást, mert azokat hosszú idő óta korlátlanul rendelkezésre állónak, kimeríthetetlennek véljük. Pedig bebizonyosodott, hogy ezek végesek, és az őket kitermelő, fenntartó természeti rendszerek sérülékenyek.

Az Magyar Természetvédők Szövetsége javaslata, hogy az Országgyűlés fogadjon el egy klímatorvényt, amely kikényszeríti és ösztönzi a takarékosági és megújuló energia beruházásokat.

A szabályozás céljai:

1. Magyarország a fosszilis energiahordozók felhasználásának ütemezett csökkentésén keresztül, 2050-ig 80%-kal mérsékelje az üvegházhatású gáz kibocsátását a jelenlegi szinthez képest, hogy ezzel hozzájáruljon a légkör optimális fizikai összetételének megőrzéséhez.
2. Szabályozza a társadalom összes energiateljesítményét a tudományos technikai feltételeknek, az ökológiai rendszerek tűrőképességének, és a társadalom valós szükségleteinek figyelembe vételével.
3. A környezeti változásokhoz való alkalmazkodás érdekében, az üvegházgáz csökkentési céloknak megfelelően, átalakítsa a társadalom termelői és fogyasztói struktúráját, a települési és infrastruktúrákat.
4. Magyarország természetes felszínborításának részleges rekonstrukcióján keresztül javítsa a hazai ökoszisztémák toleranciáját a változásokkal szemben, egyben ezen keresztül hozzájáruljon a mezoklíma kedvezőbb alakulásához, és a magasabb fokú szénmegkötéshez és megtartáshoz.
5. Az éghajlat és általában a környezeti változáshoz kapcsolódó jóléti probléma tudatosítása a lakosság körében, a lakosság környezeti tudatosságának javítása, felkészítés az életviteli szokások, viselkedési mintázatok megváltoztatására.

A javasolt eszközrendszer pillérei:

Közgazdasági szabályozórendszer:

1. Természeti erőforrás kvóta bevezetése a fosszilis energiahordozók felhasználásának ütemezett csökkentése, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és az igazságos társadalmi teherviselés érdekében.
2. Visszatérülő Alap létrehozása a csökkentési célok megvalósítása és a lehetőségek igazságos társadalmi hozzáférése érdekében.

Jogi szabályozórendszer:

1. A további "zöldfelület" veszteségek helyett azok mennyiségi növelése és minőségi javítása, a természetes térszerkezet, a természetes felszínborítás rekonstrukciója, az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése és javítása, a természetes alkalmazkodóképesség érdekében.
2. Építési tevékenységek szabályozása (épület, infrastruktúra, település, terület-tervezés), szigorú fenntarthatósági szabványok bevezetésével.

Várt eredmények:

Mivel nem az energiateljesítmény nagyságát korlátoznánk, hanem a fosszilis energiahordozókét, ezért az energiaszükségletet jobb hatékonysággal és megújuló erőforrásokból elégítenénk ki. A megújuló energiaforrások helyben is elérhetők, így fokozatosan megszabadulhatnánk a külső piacoktól való függéstől. Az intézkedés nyomán lendületet venne a megújuló energiaforrásokkal és hatékonysággal kapcsolatos kutatás-fejlesztés. Az új megoldások elterjesztése és alkalmazása fellendítené a gazdaságot, mivel a szabályozás kikényszerítené a piaci keresletet az alternatív megoldásokért.

A rendszer alkalmat ad a szociális igazságosság javítására, fontos lépéseket tehet a szegénység felszámolása felé. Azok, akik hajlandók és képesek megtakarításokra, azok az aktuális fogyasztásuk feletti fogyasztási jogot eladhatnák azoknak, akik képtelenek a takarékoskodásra, vagy éppen növelni kívánják fogyasztásukat.

Javulna a társadalom értékválasztása, környezeti tudatossága, ismeretei, megváltozna szemlélete. Megtanulnánk a környezetet értékelni, az bekerülne anyagi értékeink tárházába, megszűnne az értékek egyensúlytalansága, ez változást hozna erkölcsünkben is.